

Πέτρος Λεβεντάκος

Το Δέκα το Καλό!

εκδόσεις
"ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ"

Πέτρος Λεβεντάκος
«Το Δέκα το Καλό!»

Αναμνήσεις, Αποκαλύψεις, Παρασκήνια
Γεγονότα, Κριτική, Συνεντεύξεις, Διακρίσεις

ΤΙΤΛΟΣ: Πέτρος Λεβεντάκος, «Το Δέκα το Καλό!»
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Πέτρος Λεβεντάκος
COPYRIGHT: Εκδόσεις «Πικραμένος»
ΠΡΩΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ: Απρίλιος 2016
ISBN: 978-960-6628-74-0

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Κατερίνα Τσιούμα
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ – ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μαρία Αντωνιάδη
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ: Μιχάλης Σιγάλας
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Μιχάλης Σιγάλας
ΕΚΤΥΠΩΣΗ – ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ταχύτυπο
Τηλ.: 2610.461780, E-mail: info@tachytyro

Γκότσης Κωνσταντίνος & Σία ΕΕ
Τερψιθέας 2, 26442 Πάτρα
Τηλ. κέντρο: 2610 432.200, Fax: 2610 430.884
E-mail: yari@yari.gr
Internet: www.yari.gr
Facebook: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ

Φωτογραφία εξωφύλλου: Πέτρος Λεβεντάκος

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική, περιληπτική, κατά παράφραση ή διασκευή, απόδοση του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, με την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Πέτρος Λεβεντάκος «Το Δέκα το Καλό!»

*Αναμνήσεις, Αποκαλύψεις, Παρασκήνια
Γεγονότα, Κριτική, Συνεντεύξεις, Διακρίσεις*

εκδόσεις
"ΓΙΚΡΑΜΕΝΟΣ"

Αφιερωμένο

*στη γυναίκα μου,
τις κόρες μου
και σε όσους με αγαπάνε!*

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα.....	11
Λίγα Λόγια για τον Πέτρο Λεβεντάκο.....	15
Πρόλογος.....	17
Ήταν μια Τύχη.....	19
Οι Τριακόσιοι Κορυφαίοι των Γηπέδων [Έλληνες και ξένοι ποδοσφαιριστές]	23
Από το βιβλίο του Π.Σ.Α.Π.	25
Ένα Μικρό Αφιέρωμα [Στο μεγάλο μπαλαδόρο Πέτρο Λεβεντάκο].....	27
Πάτρα [Η πόλη που μεγάλωσα]	31
Παναχαϊκή [«Η Βασίλισσα του Νότου» – Το ξεκίνημα στο μακρινό 1891]...	39
Αναμνήσεις που Σοκάρουν το Σήμερα	57
Η Παναχαϊκή στο Κύπελλο Ελλάδας	67
Οι Συνεχιστές της Ομάδας [Από τον Γεωργακόπουλο στον Κατσουράνη]..	69
Ο Πέτρος Θυμάται – Τα Πέτρινα Χρόνια [1945 – 1965]	71
Η Παναχαϊκή, η Ομάδα που με Ανέδειξε [1956 – 1965]	79
Ο Πέτρος στον Εθνικό Πειραιά [1965 – 1971]	101
Ο Πέτρος Γαμπρός [1966]	145

Η Μεγάλη Επάνοδος στην Παναχαϊκή [1971 – 1975]	149
Οι Άλλες Ομάδες [1975 – 1978]	177
Ο Πέτρος Προπονητής [1978]	183
Ο Πέτρος Παλαίμαχος	205
Ο Πέτρος Σχολιάζει.....	207
Η Ζωή μου με Εικόνες	215
Αναμνήσεις – Γεγονότα – Κριτική.....	245
Ο Πέτρος Σήμερα	263
Βιβλιογραφία	267

Εισαγωγικό Σημείωμα

Αγαπητέ αναγνώστη,

είναι γεγονός ότι στην εποχή μας το ποδόσφαιρο είναι ο βασιλιάς των σπορ. Είμαι άνθρωπος του αθλητισμού γενικά, αν και διακρίθηκα στο ποδόσφαιρο. Έχω κάνει στίβο με επιτυχία στα νεανικά μου χρόνια, ενώ σήμερα βρίσκομαι συνέχεια στα γήπεδα για να παρακολουθώ αγώνες όχι μόνο ποδοσφαίρου, αλλά και μπάσκετ, βόλεϊ και άλλων αθλημάτων.

Συνταξιούχος πια, στις παρέες όταν παρευρίσκομαι η κουβέντα πάει κατευθείαν στα αθλητικά και κυρίως στο ποδόσφαιρο. Μου ζητάνε να διηγηθώ περιστατικά που έχω ζήσει. Τις περισσότερες φορές οι αναμνήσεις φέρνουν χαρά, γέλιο ευθυμία και άλλες θλίψη. Στο τέλος η κατάληξη είναι η ίδια: «Ρε Πέτρο, πρέπει να τα γράψεις αυτά».

Επίσης μου έχει κάνει εντύπωση η αναγνωρισιμότητα του ονόματός μου όχι φυσικά μόνο στους παλιούς, αλλά και στους νέους ανθρώπους που δεν με έχουν γνωρίσει στα γήπεδα: «Εσύ είσαι ο Λεβεντάκος ο παλιός της Παναχαϊκής;» Και με μια κρυφή περηφάνια απαντάω ναι και αρχίζει αμέσως η ποδοσφαιρική συζήτηση.

Έτσι αποφάσισα να γράψω αυτό το βιβλίο. Το ονομάζω δε «λεύκωμα» γιατί εδώ θα βρείτε μόνο προσωπικές αναφορές σε πρόσωπα και καταστάσεις όχι γνώμες και εντυπώσεις άλλων.

Μια άλλη παρότρυνση ήταν «γράψ' τα όπως τα λες». Νομίζω ότι έτσι έπρεπε να κάνω. Ο αυθορμητισμός είναι στον χαρακτήρα μου. Έτσι άρχισα να γράφω κατευθείαν τις αναμνήσεις μου, όπως μου έρχονταν στο μυαλό και μετά την συνέθεσα. Συγχωρήστε μου λοιπόν κάποιες αταξίες στο κείμενο. Αν έγγραφα αλλιώς δεν θα ήμουν ο εαυτός μου, ο Πέτρος ο Λεβεντάκος.

Κάποιες λέξεις πιθανόν οι νέοι να μην τις γνωρίζουν. Αλήθεια μήπως εμείς καταλαβαίνουμε τι λένε οι νέοι όταν μιλάνε για ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Φράσεις και λέξεις (πέρνα στον ασβέστη, κοράκι, φακαρόλα κ.ά.) οι παλιοί τις καταλαβαίνουν. Οι νέοι όμως δεν θα δυσκολευτούν να τις εννοήσουν.

Συγχωρήστε μου μια μικρή εισαγωγή που κάνω στην αρχή για τις δύο μεγάλες μου αγάπες, την Πάτρα και την Παναχαϊκή. Είναι δυο αγάπες αληθινές και παντοτινές. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια με στεναχωρούν και με πονάνε.

Εμπλούτισα το βιβλίο με αρκετές φωτογραφίες. Πιστεύω ότι η φωτογραφία αιχμαλωτίζει το χρόνο και οδηγεί το μυαλό σε συνειρμούς.

Αγαπητέ αναγνώστη, μέσα από αυτές τις σελίδες θα γνωρίσεις τον Πέτρο τον Λεβεντάκο. Οι παλιοί θα θυμηθούν και οι νέοι θα μάθουν. Θα βρείτε και κάποιες στιγμές από τις προσωπικές μου αναμνήσεις, γιατί όπως και να το κάνουμε, κάποιες ώρες της ζωής μας, μα σημαδεύουν και τις κουβαλάμε μαζί μας.

Θυμάμαι την κουβέντα του Παναγιώτη Παπαγιαβή (παράγοντας του ΠΑΤΡΑΙ): «Πέτρο η ιστορία της πόλης είναι ένα ψηφιδωτό. Και είτε το θέλεις είτε όχι αποτελείς μια ψηφίδα στον τομέα του αθλητισμού-ποδόσφαιρο και μάλιστα ευδιάκριτη και λαμπερή. Καλύτερα να την γυαλίσεις και να την παραδόσεις ο ίδιος παρά άλλοι». Αυτό προσπάθησα να κάνω.

Τελειώνοντας θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω αυτούς που συνέβαλαν στην έκδοση του παρόντος λευκώματος. Την Ουρανία Βέργου (φι-

λόλογο) για την πρώτη επιμέλεια του κειμένου, τον Λάζαρο Σταυρόπουλο για την τεχνική διόρθωση και επίβλεψη, και αυτούς που με προέτρεψαν και με βοήθησαν: το Ν. Καραπάνο, τον Γεώργιο Ράπτη (Μπροστάρη), τον Παναγιώτη Παπαγιαβή. Για τα καλά τους λόγια, που είναι δημοσιευμένα, τους δημοσιογράφους Μάγνη Κώστα και Θεοδωρόπουλο Κώστα, τον Νικόλαο Ιωαννίδη, τον Βασίλη Μασσαρά. Επίσης, τον Κωνσταντίνο Γκότση και τις Εκδόσεις «Πικραμένος» για την ιδιαίτερη φροντίδα στην έκδοση του βιβλίου.

Ιδιαίτερα ευχαριστώ τον Οργανισμό Λιμένος Πατρών και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο κ. Κοντοέ Νικόλαο για τη βοήθεια στην έκδοση.

ΠΕΤΡΟΣ ΛΕΒΕΝΤΑΚΟΣ

— Λίγα Λόγια για τον Πέτρο Λεβεντάκο —

Ομάδες

Παναχαϊκή, Εθνικός, Παναχαϊκή,
ΠΑΣ Γιάννινα, Α.Π.Σ. Πάτραι

Συμμετοχές

281 / Γκολ 52 στην Α΄ Εθνική
120 / Γκολ 45 στη Β΄ Εθνική

Τίτλοι

(-) – ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΗ ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟ UEFA

Γεννημένος το 1945 στην Πάτρα, ο Πέτρος Λεβεντάκος από τα 12 του είχε δελτίο στην Παναχαϊκή. Έπαιξε το 1960 στην πρώτη ομάδα Ποδόσφαιρο στην Παναχαϊκή όταν ήταν 15 ετών.

Το 1964 όμως τον απέκτησε ο **Εθνικός Πειραιά**, που βρήκε στο πρόσωπο του Πατρινού επιτελικού μέσου τον ηγέτη που έψαχνε για το κέντρο του.

Ο Λεβεντάκος έπαιξε θαυμάσια κατά τη διάρκεια της θητείας του στους Πειραιώτες, όντας μάλιστα ο ένατος σκόρερ στην ιστορία της ομάδας!

Μετά από έξι περιόδους στην ομάδα του Πειραιά, το 1971 μετεγγράφεται στην **Παναχαϊκή**. Ήταν μια μετακίνηση που ουσιαστικά **δεν ήθελε** ούτε ο ίδιος, ούτε ο Εθνικός, αφού ήταν έτοιμος να μεταπηδήσει στη μεγάλη

ομάδα του Πειραιά, τον Ολυμπιακό, αλλά έγινε με απόφαση του τότε ΓΓΑ, **Ασλανίδη**, «για να τονωθεί το επαρχιακό ποδόσφαιρο».

Εν τέλει, όμως, αυτή η εξέλιξη έφερε τον Λεβεντάκο μπρος από νέες επιτυχίες! Όντας μέλος της «θρυλικής πεντάδας» του κέντρου της Παναχαϊκής εκείνων των καιρών, έπαιξε στην Ευρώπη (Κύπελλο UEFA) και οδήγησε την ομάδα της Πάτρας σε αξιοπρόσεκτες πορείες στο πρωτάθλημα, συνεχίζοντας να πρωταγωνιστεί!!!

Αγωνίστηκε για πέντε σεζόν στην Παναχαϊκή και την περίοδο 1975-76 ολοκλήρωσε τον κύκλο του στην Α' Εθνική με την φανέλα του ΠΑΣ Γιάννενα.

Συνέχισε να αγωνίζεται στη δεύτερη μεγάλη ομάδα της Πάτρας, ΑΠΣ Πάτραι, για τρία χρόνια.

Ακολούθησε η προπονητική καριέρα, κατά την οποία κατέκτησε πολλούς τίτλους, με Παναχαϊκή, Αχαϊκή, Παναιγιάλειο, Κιάτο, ΑΟ Κέρκυρας, Άργος, Πάτραι, Πρέβεζα, Θεσπρωτό, Αιολικός, Θύελλα Ηλείας, αλλά και πολλές ερασιτεχνικές ομάδες του τοπικού Πρωταθλήματος.

Διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος της Παναχαϊκής.

Για μια δεκαετία ήταν Ποδοσφαιρικός Σχολιαστής στα ΜΜΕ της Πάτρας.

Πρόλογος

Σε μια εποχή που το ποδόσφαιρο μαθαίνονταν στις αλάνες και οι ποδοσφαιρικές αξίες διαμορφώνονταν κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες, γεννήθηκε, ανδρώθηκε και μεγαλούργησε ο θρυλικός Πετράν.

Ένα αστέρι του ελληνικού ποδοσφαίρου που έμελλε να γίνει το ίνδαλμα και το πρότυπο χιλιάδων νέων που ήθελαν να γίνουν ποδοσφαιριστές.

Ο Πέτρος Λεβεντάκος μεγαλούργησε τις δεκαετίες '60 και '70 ως ποδοσφαιριστής και '80, '90 ως προπονητής. Ανδρώθηκε στην Παναχαϊκή που εκείνη την εποχή ήταν η «Βασίλισσα του Νότου», και πρωταγωνιστούσε στα πρωταθλήματα μαζί με τον ΠΑΟ, τον ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ, την ΑΕΚ, τον ΠΑΟΚ, τον ΑΡΗ.

Το ποδόσφαιρο την εποχή εκείνη παρήγαγε πολιτισμό, ήταν η σπουδαιότερη διασκέδαση της Κυριακής, ιδίως στις επαρχιακές πόλεις ήταν το επίκεντρο του ενδιαφέροντος, όλοι οι νέοι ήθελαν να γίνουν

ποδοσφαι-ριστές και κάθε πόλη είχε τη δική της κουλτούρα, μια ομάδα πρότυπο, που την πλαισίωναν παράγοντες επιφανείς για εκείνη την εποχή.

Ακόμα και σήμερα ο θρυλικός «ΠΕΤΡΑΝ», το «10 το καλό με τόνο και θαυμαστικό», αποτελεί ποδοσφαιρικό πρότυπο και χαίρει εκτίμησης και θαυμασμού του κόσμου.

— Ήταν μια Τύχη —

Στο άλμπουμ με τις εικόνες των ποδοσφαιριστών, που συνόδευαν τις γκοφρέτες ΜΕΛΟ. Ή σοκολάτες ήταν; Τις λέγαμε «Τύχες» τις εικόνες αυτές. Συμπληρώναμε τις ενδεκάδες και κερδίσαμε μια μπάλα, αλλά δεν ήταν και εύκολη υπόθεση να πετύχεις τον Σινάτκα των Τρικάλων, τον Λυκουρίνο του Αιγάλεω, τον Ιορδάνου της ΑΕΚ, τον Καπαματζιάν του Πανιωνίου και τον Λεβεντάκο, του Εθνικού.

Ναι, η πρώτη μας επαφή μαζί του, παιδιά δημοτικού, σεζόν 1968-69, ήταν μέσω μιας «Τύχης», ήταν η εικόνα ενός «κυρίου» (οι ποδοσφαιριστές στα έξι σου, φαίνονται μεγάλοι), ντυμένου στα λευκά, που είχε τη θέση του στο άλμπουμ μας, μαζί με τον Ελευθεριάδη, τον Χατζηιωαννίδη, τον Κρεμμύδα, τον Νικηφοράκη, τον Ρασιδάκη, τον Τούντα, τον Χατζηγιάννογλου και τον Κρητικόπουλο.

Μετά μάθαμε ότι ήταν Πατρινός. Και ξαναήρθε στην Παναχαϊκή. Φόρεσε τη φανέλα με το 10, διότι ο Δαβουρλής πήρε τη φανέλα του Καπανδρίτη, που φορούσε το 11, αλλά έφυγε.

Όταν είσαι 7-8 χρονών, το γήπεδο σου φαίνεται κόλαση. Τα κορμιά των μεγάλων σε πνίγουν στην είσοδο, το εισιτήριο στο χέρι είναι κάτι σπάνιο και ακριβό, το κάθισμα του φελιζόλ θεόρατο και πολύτιμο, διότι ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΛΛΟ, οι φωνές, τα σφυρίγματα, τα πανηγύρια σου μαστιγώνουν το λαβύρινθο, οι συνθέσεις των ομάδων είναι το ξετύλιγμα θρύλων μπροστά σου, οι βρισιές είναι μια μετάβαση σε έναν καινούργιο κόσμο.

Αλλά τώρα ο Λεβεντάκος έχει την μπάλα. Είναι γρήγορος, ευέλικτος, δαιμόνιος, επινοητικός. Πασάρει, εκμεταλλεύεται χώρους, σεντράρει, σουτάρει, σκοράρει. Δεν δεσπόζει, δεν φιγουράρει, δεν είναι Δομάζος, είναι από τα ποδοσφαιρικά αερικά, όπου θα μπει το γκολ και θα σου πάρει κάποια ώρα για να καταλάβεις τι έγινε ακριβώς.

Όπως μπήκε το 1-0, στο ματς με τον Ολυμπιακό, τότε που ο Γουλανδρής έκτιζε την ομάδα, αλλά στην Πάτρα, στο ξερό, έφαγαν δύο γκολ στο πρώτο ημίχρονο, πριν πάρουν είδηση τι συμβαίνει.

Η ομάδα μας είναι σπουδαία. Δεν θα πάρει πρωτάθλημα ποτέ, αυτές οι δουλειές χρειάζονται κάτι που δεν έχεις, και μάλλον δεν ψάχνεις καν να το βρεις, έχεις παραχωρήσει την αποκλειστικότητα στα ποδοσφαιρικά αφεντικά του κέντρου. Αλλά αυτή η συνύπαρξη ετερόκλητων προσωπικοτήτων και ταλέντων, φτιάχνει ένα σύνολο απρόβλεπτο, καταγιστικό κατά καιρούς, ακωδικοποίητο από τις αντίπαλες άμυνες.

Όταν είσαι εφτά, εννιά, έντεκα χρονών, δεν μπορείς εύκολα να το συγκρατήσεις και να το περιγράψεις.

Αλλά μπορείς να βεβαιώσεις ότι συνέβη. Και ήσουν εκεί. Ήταν ένας κοκκινόμαυρος αέρας που έτσουζε και που χόρευε μαζί με τα σμήνη των αποδημητικών πουλιών που τα έπαιρνε μαζί του το φθινόπωρο πάνω από το γήπεδο της «Μίσκο», μαζί με τρίμματα των φελιζόλ, και τις έκτακτες συνδέσεις με τα άλλα γήπεδα, από τα τρανζιστοράκια των φιλάθλων.

Και ήσουν εκεί.

Ήταν μία Τύχη.

Και σαρανταπέντε χρόνια μετά, έρχεται ο Πέτρος ο Λεβεντάκος. Παραμένει ευέλικτος, γρήγορος, ντελικάτος, αλλά φευγάτος, ακόμα απρόβλεπτος, ποτέ δεν ξέρεις αν θα στρίψει ή θα πάει ίσια κάτω τη Γούναρη. Τον βλέπεις να περπατάει, και καταλαβαίνεις γιατί έπαιζε την μπάλα που έπαιζε.

Σου λέει, με αυτό το ανάμεικτο ύφος, που ισορροπεί ανάμεσα στη σεμνότητα, τη χάρη και την καπατσοσύνη: «Θα βγει ένα βιβλίο, ξέρεις. Θέλεις να γράψεις κάτι;»

Αυτό κι αν είναι Τύχη.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΓΝΗΣ